

Prof. Dr. MÜJDAT ŞAKAR

T.C. Marmara Üniversitesi İktisat Fakültesi
Çalışma Ekonomisi ve Endüstri İlişkileri Bölümü
İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku
Anabilimdalı Öğretim Üyesi

MESLEK YÜKSEKOKULLARI İÇİN

**İŞ HUKUKU
VE
SOSYAL GÜVENLİK HUKUKU**

YENİLENMİŞ 8. BASKI

Beta

Yayın No : 3327
Hukuk Dizisi : 1609

8. Baskı – Kasım 2015 – İSTANBUL

ISBN 978 - 605 - 333 - 472 - 9

Copyright© Bu kitabın bu basısının Türkiye'deki yayın hakları BETA Basım Yayım Dağıtım A.Ş.'ye aittir. Her hakkı saklıdır. Hiçbir bölümü ve paragrafı kısmen veya tamamen ya da özet halinde, fotokopi, faksimile veya başka herhangi bir şekilde çoğaltılamaz, dağıtılamaz. Normal ölçüyü aşan iktibaslar yapılamaz. Normal ve kanunî iktibaslarda kaynak gösterilmesi zorunludur.

Dizgi : Beta Basım A.Ş.
Baskı - Cilt : İnkılâp Kitabevi Yayın San. Tic. A.Ş.
Çobançeşme Mah. Sanayi Cad. Altay Sok. No: 8
Yenibosna - İSTANBUL (Sertifika No: 10614)
Tel: (0212) 496 11 81
Kapak Tasarım : Gülgonca Çarpık

Beta Basım Yayım Dağıtım A.Ş. (Sertifika No: 16136)
Narlıbahçe Sokak Damga Binası No: 11
Cağaloğlu - İSTANBUL
Tel : (0-212) 511 54 32 - 519 01 77
Fax: (0-212) 511 36 50
www.betayayincilik.com

*Sevgili Anneciğim
Seher ŞAKAR'ın
ve
Sevgili Babacığım Mustafa Fevzi ŞAKAR'ın
Aziz Ruhlarına Fatihalarımla...*

ATATÜRK'ÜN GENÇLİĞE HİTABESİ

Ey Türk gençliği!

Birinci vazifen, Türk istiklâlini, Türk cumhuriyetini, ilelebet, muhafaza ve müdafaa etmektir.

*Mevcudiyetinin ve istikbalinin yegâne temeli budur. Bu temel, senin, en kıymetli hazinendir. İstikbalde dahi, seni, bu hazineden, mahrum etmek isteyecek, dahilî ve haricî, bedhahların olacaktır. **Bir gün, istiklâl ve cumhuriyeti müdafaa mecburiyetine düşersen, vazifeye atılmak için, içinde bulunacağın vaziyetin imkân ve şeraitini düşünmeyeceksin!** Bu imkân ve şerait, çok nâmüsaid bir mahiyette tezahür edebilir. İstiklâl ve cumhuriyetine kastedecek düşmanlar, bütün dünyada emsali görülmemiş bir galibiyetin mümessili olabilirler. Cebren ve hile ile aziz vatanın, bütün kaleleri zapt edilmiş, bütün tersanelerine girilmiş, bütün orduları dağıtılmış ve memleketin her köşesi bilfiil işgal edilmiş olabilir. **Bütün bu şeraitten daha elîm ve daha vahim olmak üzere, memleketin dahilinde, iktidara sahip olanlar gaflet ve dalâlet ve hattâ hıyanet içinde bulunabilirler. Hattâ bu iktidar sahipleri şahsî menfaatlerini, müstevililerin siyasî emelleriyle tevhit edebilirler. Millet, fakr u zaruret içinde harap ve bîtap düşmüş olabilir.***

Ey Türk istikbalinin evlâdı! İşte, bu ahval ve şerait içinde dahi, vazifen; Türk istiklâl ve cumhuriyetini kurtarmaktır! Muhtaç olduğun kudret, damarlarındaki asîl kanda, mevcuttur!

Genç Arkadaş! Öğrenim hayatının en başından beri ders kitaplarının ilk sayfalarında gördüğün Ata'nın bu sözleri sanadır! Hâlâ okuyup düşünmediysen, yarın çok geç olabilir!

SUNUŞ

İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku öğrenimi, ülkemizde son yıllarda büyük önem kazanmıştır. Sosyal bilimler alanında eğitim ve öğretim veren fakülte ve yüksek okulların hemen her bölümünün, ayrıca teknik bilimler alanındaki mühendislik fakültelerinin programlarında İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku dersine yer verilmektedir. Zira bu okullardan mezun olan öğrencilerin büyük çoğunluğu, çalışma hayatında ya işçi ya da işveren olarak görev alacaklardır.

İş (hizmet) sözleşmesine göre çalışan herkes, ister mühendis ister amele olsun, hukuki konum olarak "işçi" sayılır ve İş Hukukunun ilgi alanına girer. Bu kişiler Sosyal Güvenlik Hukuku açısından da "sigortalı"dırlar. İşçi çalıştıranlar da, "işveren" olmaları sebebiyle, İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukuku bilgilerini öğrenmek durumundadırlar.

Özellikle Meslek Yüksekokullarında okuyan öğrenciler için hazırlanmış, basit anlatımlı, örnekli ve kuramsal bilgileri sorunlara uygulamayı amaçlayan, örneklerle desteklenen bu kitap, öğrencilerimize İş Hukukunu ve Sosyal Güvenlik Hukukunu sevdirecek ve başarılarını etkileyecektir.

Çalışan insanların İş Hukuku ve Sosyal Güvenlik Hukukundan doğan haklarını bilmesi, bugün dünkünden daha fazla önem taşır olmuştur. Zira sıradan bir işçi için anlaşılmaz, içinden çıkılmaz bir nitelik arz eden yeni sosyal güvenlik yasası (5510 sayılı Kanun) ve esnek hükümleriyle sürekli çalışanın aleyhine sonuçlar doğuran yeni iş yasası (4857 sayılı Kanun) adeta birer "demir leblebi" gibidirler.

Oysa sosyal yasalar, sadece okuması yazması olan bir işçinin okuduğunda anlayabileceği kadar yalın ve anlaşılır olmalıdır. Ne yazık ki yasalarımız böyle değildir. Giderek karmaşıklaşan çalışma mevzuatımızda artık her çalışanın haklarını danışacağı bir uzmana ihtiyacı vardır. Danışmadan atılacak bir adım, verilecek bir karar sürekli zarara uğramak sonucunu doğurabilir. Mesela yanlış zamanda verilmiş bir emeklilik kararı, daha düşük kıdem tazminatına ve daha düşük emekli aylığına yol açabilir.

İki yıl önce işsiz kaldığı halde işsizlik ödeneği alabileceğini daha yeni öğrenen, kulaktan dolma yarım bilgiyle, istifa edene hiç kıdem tazmina-

tı ödenmeyeceğini zanneden, bu sebeple hakkının peşinden gitmeyen ya da her yıla bir aylık net ücret üzerinden kıdem tazminatı ödendiğinde hakkımı aldığımı zanneden çok sayıda işçinin olduğu dikkate alırsa İş ve Sosyal Güvenlik Hukuku dersinin amacı daha iyi anlaşılacaktır.

Kitabı ders kitabı olarak kullanacak meslektaşlarıma kolaylık olması için, kitaptaki konuların **powerpoint sunumları** da tarafımdan hazırlanmıştır. E-posta adresime başvuran öğretim görevlisi ve öğretim üyelerine bu sunumlar ulaştırılacaktır.

Hukuk dersleri kanuna bakmadan yeterince kavranılamaz. Bu sebeple kitabın “**İş Hukuku Mevzuatı**” ve “**Yeni Sosyal Güvenlik Kanunları**” kitaplarımla birlikte okunması daha faydalı olacaktır.

Önceki baskıları kısa sürede tükenen kitabımın, yenilenmiş ve genişletilmiş baskısını sunarken, BETA Yayınevinin değerli yönetici ve emekçilerine, özellikle sayfa düzenini yapan ve baskıya hazırlayan Gülgonca ÇARPIK'a teşekkürlerimi sunarım.

Prof. Dr. Müjdat ŞAKAR

Yedikule, 29 Ekim 2015

e-posta: mujdatsakar@mynet.com

www.mujdatsakar.net

İÇİNDEKİLER

Birinci Bölüm

İŞ HUKUKUNA GİRİŞ, KAYNAKLAR VE TEMEL KAVRAMLAR

1.1	İŞ HUKUKUNUN KONUSU	3
1.2	İŞ HUKUKUNUN BÖLÜMLERİ.....	4
1.2.1	Bireysel İş Hukuku	4
1.2.2	Toplu İş Hukuku.....	4
1.3	İŞ HUKUKUNUN ORTAYA ÇIKIŞI VE GELİŞİMİ.....	4
1.3.1	İş Hukukunun Batı Ülkelerinde Ortaya Çıkışı ve Gelişimi.....	4
1.3.2	İş Hukukunun Ülkemizde Ortaya Çıkışı ve Gelişimi	6
1.4	İŞ HUKUKUNUN ÖZELLİKLERİ	9
1.4.1	İş Hukukunun Amacı İşçinin Korunmasıdır	9
1.4.2	İş Hukukunda “İşçi Yararına Yorum” Yapılır	9
	OKUMA PARÇASI: <i>Ucuz İş İşsizlikten Daha İyidir!</i>	10
1.5	İŞ HUKUKUNUN ULUSAL KAYNAKLARI	10
1.5.1	Anayasa.....	10
1.5.2	Bireysel İş Hukukuna İlişkin Kanunlar	11
1.5.3	Toplu (Kollektif) İş Hukukuna İlişkin Kanunlar	11
1.5.4	Tüzükler ve Yönetmelikler	12
1.5.5	Bakanlar Kurulu Kararları, Genelgeler ve Tebliğler	12
1.5.6	Örf ve Âdet Kuralları	12
1.5.7	Yüksek Mahkeme Kararları ve Öğreti	12
1.5.8	İş Sözleşmeleri ve Toplu İş Sözleşmeleri	13
1.5.9	İşyeri İç Yönetmelikleri ve İşveren Talimatları	13
1.5.10	İş Sözleşmesi Hükmü Haline Gelmiş İşyeri Uygulamaları.....	14
1.6	İŞ HUKUKUNUN ULUSLARARASI KAYNAKLARI.....	14
	OKUMA PARÇASI: <i>Uluslararası Çalışma Örgütü</i>	15
1.7	İŞ HUKUKUNUN TEMEL KAVRAMLARI	15
1.7.1	İşçi.....	15
1.7.2	İşçi Benzerleri: Çırak ve Stajyer	17
1.7.2.1	Çırak.....	17
1.7.2.2	Stajyer	18

1.7.3	İşveren	19
1.7.4	Alt İşveren (Taşeron).....	19
1.7.4.1	Alt İşverenin Tanımı	19
1.7.4.2	Asıl İşverenin, Alt İşverenin İşçilerine Karşı Sorumluluğu	20
1.7.4.3	Ölçüsüz Taşeronlaşmaya Karşı Önlemler	21
1.7.5	İşveren Vekili	22
1.7.6	İşyeri ve İşletme.....	23
1.7.6.1	İşyerinin Tanımı	23
1.7.6.2	İşyerinin Bildirilmesi	23
1.7.6.3	İşyerinin Devri	24
1.7.6.4	İşletme.....	25
OKUMA PARÇASI: “Taşeronlaşma” Olayı		26

İkinci Bölüm

İŞ KANUNU'NUN KAPSAMI VE İŞ SÖZLEŞMESİ

2.1	KAPSAMA GİREN ÇALIŞANLAR	33
2.2	KISMEN VEYA TAMAMEN YENİ KAPSAMA ALINANLAR	33
2.2.1	Tarım İşlerinde Çalışanlar.....	33
2.2.2	Konutların Kapıcılık İşlerinde Çalışanlar	34
2.2.3	Yardım Sevenler Derneği Atölyelerinde Çalışanlar	34
2.2.4	Gazeteciler	34
2.3	KAPSAM DIŞI BIRAKILAN ÇALIŞANLAR.....	35
2.3.1	Deniz Taşıma İşlerinde Çalışanlar	35
2.3.2	Hava Taşıma İşlerinde Çalışanlar	36
2.3.3	El Sanatı İşlerinde Çalışanlar.....	36
2.3.4	Ev İşlerinde Çalışanlar	36
2.3.5	Esnaf ve Küçük Sanatkâr İşyerlerinde Çalışanlar.....	36
2.3.6	Çıraklar	37
2.3.7	Profesyonel Sporcular	37
2.3.8	Rehabilitasyon Edilenler.....	37
2.4	İŞ SÖZLEŞMESİNİN YAPILMASI	38
2.4.1	İş Sözleşmesi Yapma Ehliyeti.....	38
2.4.1.1	Genel Ehliyet Şartları	38
2.4.1.2	İş Hukukuna Özgü Ehliyet Sınırlamaları.....	39
2.4.1.2.1	Küçük İşçi Çalıştırma Yasağı.....	39
2.4.1.2.2	Kadın İşçi Çalıştırma Yasağı	39
2.4.1.2.3	İzinsiz Yabancı İşçi Çalıştırma Yasağı	40

2.4.1.2.4	Sağlık Durumu Uygun Olmayan İşçileri Çalıştırma Yasası.....	40
2.5	İŞ SÖZLEŞMESİNİN ŞEKLİ.....	41
2.6	İŞ SÖZLEŞMESİYLE İŞE ALMA MECBURİYETİ (ZORUNLU İSTİHDAM).....	43
2.6.1	Engelli ve Eski Hükümlü İstihdamı Mecburiyeti	43
2.6.2	Askerlik veya Kanunî Bir Ödev Sebebiyle İşten Ayrılan İşçileri Yeniden İşe Alma Mecburiyeti	45
2.6.3	İşyeri Hekimi, İşyeri Hemşiresi ve İş Güvenliği Uzmanı Çalıştırma Mecburiyeti	46
2.7	İŞ SÖZLEŞMESİNİN TÜRLERİ	46
2.7.1	Sürekli-Süresiz İş Sözleşmeleri	46
2.7.2	Süresi Belirli-Süresi Belirsiz İş Sözleşmeleri	46
2.7.3	Deneme Süreli-Deneme Süresiz İş Sözleşmeleri	47
2.7.4	Tam Süreli-Kısmî Süreli İş Sözleşmeleri	48
2.7.5	Takım Sözleşmesi	49

Üçüncü Bölüm

İŞ SÖZLEŞMESİNDE TARAFLARIN BORÇLARI, ÇALIŞMA VE DİNLENME SÜRELERİ

3.1	İŞÇİNİN BORÇLARI	55
3.1.1	İş Görme Borcu.....	55
3.1.1.1	İşçi İş Görme Borcunu Bizzat Kendisi Yerine Getirmelidir.....	55
3.1.1.2	İşçi İş Görme Borcunu Özenle Yerine Getirmelidir.....	55
3.1.1.3	İşçi, Sözleşmede Belirtilen veya Kendisinden Beklenebilecek İş Yerine Getirmelidir	56
3.1.1.4	İşçi İş Görme Borcunu Sözleşmede Gösterilen Yer ve Zamanda Yerine Getirmelidir	56
3.1.1.5	İşçi İş Görme Borcunu Geçici (Ödünç) İş İlişkisi Kuran Bir Sözleşmede Ödünç Alan İşverene Sunmalıdır.....	56
3.1.2	Sadakat Borcu.....	57
3.1.3	İşverenin Emir ve Talimatlarına Uyma Borcu.....	57
3.1.4	Rekabet Etmeme Borcu.....	57
3.2	İŞVERENİN BORÇLARI	58
3.2.1	Ücret Ödeme Borcu	58
3.2.1.1	Ücretin Tanımı.....	58
3.2.1.2	Ücretin Miktarı ve Asgarî Ücret	59
3.2.1.3	Ücretin Ödenme Yeri.....	60
3.2.1.4	Ücretin Ödenme Zamanı	60
3.2.2	İşçiyi Koruma Borcu.....	61

3.2.2.1	Koruma Borcunun Kapsamı.....	61
3.2.2.2	İşverenin İş Sağlığı ve Güvenliğine İlişkin Yükümlülükleri.....	61
3.2.2.3	İşverenin Eşit İşlem Yapma Borcu.....	63
3.2.3	İşverenin Diğer Borçları.....	63
3.3	ÇALIŞMA SÜRELERİ.....	65
3.3.1	Genel Olarak.....	65
3.3.2	Normal Çalışma Süreleri.....	66
3.3.2.1	Haftalık Çalışma Süresi.....	66
3.3.2.2	Günlük Çalışma Süresi.....	66
3.3.2.3	Telafi Çalışması.....	67
3.3.2.4	Kısa Çalışma.....	67
3.4	FAZLA ÇALIŞMA SÜRELERİ.....	68
3.4.1	“Fazla Çalışma” Kavramı.....	68
3.4.2	“Fazla Sürelerle Çalışma” Kavramı.....	68
3.4.3	Fazla Çalışma Ücreti veya Serbest Zaman.....	69
3.4.4	Fazla Çalışma Çeşitleri.....	70
3.4.4.1	Olağan Sebeplerle Fazla Çalışma.....	70
3.4.4.2	Zorunlu Sebeplerle Fazla Çalışma.....	70
3.4.4.3	Olağanüstü Sebeplerle Fazla Çalışma.....	71
3.4.5	Fazla Çalışmanın Yasaklandığı İşler ve Kişiler.....	71
3.5	DİNLENME SÜRELERİ.....	72
3.5.1	Günlük Çalışma Süresi Arasında Dinlenme: Ara Dinlenmesi.....	72
3.5.2	Haftalık Dinlenme: Ücretli Hafta Tatili.....	72
3.5.3	Bayram ve Yılbaşı Dinlenmesi: Ulusal Bayram ve Genel Tatiller.....	73
3.5.4	Yıllık Dinlenme: Yıllık Ücretli İzin.....	74
3.5.4.1	Genel Olarak.....	74
3.5.4.2	Yıllık Ücretli İzine Hak Kazanmak İçin Çalışılması Gereken Süre.....	75
3.5.4.3	Kanunî Yıllık Ücretli İzin Süreleri.....	77
3.5.4.4	Yıllık Ücretli İznin Kullanılması.....	77
	OKUMA PARÇASI: <i>Bir Gün İzin!</i>	79

Dördüncü Bölüm

İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİ

4.1	İŞ SÖZLEŞMESİNİN FESİH DIŞINDA SONA ERMESİ.....	85
4.1.1	Tarafların Anlaşmasıyla Sözleşmenin Sona Ermesi.....	85

4.1.2	Taraflardan Birinin Ölümü ile Sözleşmenin Sona Ermesi	85
4.1.3	Belirli Süreli İş Sözleşmesinde Sürenin Dolmasıyla Sözleşmenin Sona Ermesi	85
4.2	İŞ SÖZLEŞMESİNİN FESİH YOLUYLA SONA ERMESİ	86
4.2.1	Fesih Kavramı ve Feshin Şekli	86
4.2.2	Fesih Çeşitleri	86
4.3	SÜRESİ BELİRLİ İŞ SÖZLEŞMESİNİN FESHİ	87
4.3.1	Genel Olarak	87
4.3.2	Süresi Belirli İş Sözleşmesinin İşveren Tarafından Feshi	87
4.3.3	Süresi Belirli İş Sözleşmesinin İşçi Tarafından Feshi.....	88
4.4	SÜRESİ BELİRSİZ İŞ SÖZLEŞMESİNİN FESHİ	89
4.4.1	Genel Olarak	89
4.4.2	İşçi veya İşveren Tarafından Bildirim Süresi Verilerek Sözleşmenin Feshedilmesi	90
4.4.2.1	Fesih Bildirim Süresinin Amacı	90
4.4.2.2	Fesih Bildirim Süreleri	90
4.4.2.3	Sözleşmenin Sona Ereceği Tarihin Hesaplanması	91
4.4.3	Bildirim Sürelerine Uyulmamasının Hukukî Sonucu.....	92
4.4.3.1	Bildirim Sürelerine İlişkin Ücretin İşçiye Peşin Ödenmesi.....	92
4.4.3.2	İhbar Tazminatı	91
4.4.3.3	“Bildirim Sürelerine İlişkin Ücretin İşçiye Peşin Ödenmesi” ile “İhbar Tazminatı”nın Hesaplanması	93
4.4.4	Fesih Bildirim Süresi İçinde İşçiye Yeni İş Arama İzni Verilmesi.....	94
4.4.5	İşverenin Fesih Hakkını Kötüye Kullanması ve Sonuçları	95
4.4.5.1	Kötüniyet Tazminatı	95
4.4.5.2	Sendikal Tazminat	95
4.4.6	Çalışma Koşullarında Değişiklik ve İş Sözleşmesinin Feshi.....	97
4.5	SÜRESİ BELİRLİ VEYA BELİRSİZ İŞ SÖZLEŞMELERİNİN HAKLI SEBEPLE DERHÂL FESHİ	97
4.5.1	Genel Olarak	97
4.5.2	Sözleşmenin İşçi Tarafından Haklı Sebepçe Derhâl Feshi.....	98
4.5.2.1	Sağlık Sebepleri	98
4.5.2.1.1	İşin, İşçinin Sağlığı veya Hayatı İçin Tehlikeli Olması	98
4.5.2.1.2	İşverenin veya Başka Bir İşçinin, Bulaşıcı veya İşçinin İşiyile Bağdaşmayan Bir Hastalığa Tutulması	99
4.5.2.2	İşverenin Ahlâk ve İyiniyet Kurallarına Uymayan Hâlleri ve Benzerleri.....	99

4.5.2.2.1	İşverenin İşçiyi Sözleşmenin Esaslı Noktalarında Yanıltması	99
4.5.2.2.2	İşverenin Şeref ve Namusa Dokunacak Davranışlarda Bulunması	100
4.5.2.2.3	İşverenin Sataşması, Suç İşlemesi, İthamda Bulunması	100
4.5.2.2.4	İşçinin Cinsel Tacize Uğramasına Rağmen İşverenin Önlem Almaması	100
4.5.2.2.5	İşverenin İşçi Ücretini Ödememesi veya Eksik Ödemesi	101
4.5.2.2.6	İşverenin Çalışma Şartlarını Uygulamaması	101
4.5.2.3	Zorlayıcı Sebepler	102
4.5.3	Sözleşmenin İşveren Tarafından Haklı Sebep Derhâl Feshi	102
4.5.3.1	Sağlık Sebepleri	102
4.5.3.1.1	İşçinin İşiyile Bağdaşmayacak Bir Hastalığa Yakalanması	102
4.5.3.1.2	İşçinin Kendi Kusuruyla Hastalanması veya Sakatlanması ve Bu Yüzden İşe Devamsızlık Yapması	103
4.5.3.1.3	İşçinin Kusuru Olmaksızın Hastalanması, Sakatlanması veya Gebelik ve Doğum Sebebiyle İşe Devamsızlık Yapması	103
4.5.3.2	İşçinin Ahlâk ve İyiniyet Kurallarına Uymayan Hâlleri ve Benzerleri	105
4.5.3.2.1	İşçinin İşvereni Sözleşmenin Esaslı Noktalarında Yanıltması	105
4.5.3.2.2	İşçinin Şeref ve Namusa Dokunacak Davranışlarda Bulunması veya Ahlâka Aykırı Yaşayışı	105
4.5.3.2.3	İşçinin Cinsel Tacizde Bulunması	106
4.5.3.2.4	İşçinin Sataşması, İçki ve Uyuşturucu Yasasına Aykırı Davranması	106
4.5.3.2.5	İşçinin Doğruluk ve Bağlılığa Uymayan Davranışlarda Bulunması	106
4.5.3.2.6	İşçinin İşyerinde Suç İşlemesi	107
4.5.3.2.7	İşçinin İzinsiz ve Mazeretsiz İşe Devamsızlık Yapması	107
4.5.3.2.8	İşçinin Görevini Hatırlatıldığı Halde Yapmaması	108
4.5.3.2.9	İşçinin İşgüvenliğini Tehlikeye Düşürmesi veya İşyerinde Zarara Yol Açması	108

4.5.3.3	Zorlayıcı Sebepler	109
4.5.3.4	İşçinin Gözaltına Alınması veya Tutuklanması	109

Beşinci Bölüm

İŞ GÜVENCESİ

5.1	GENEL OLARAK.....	115
5.2	İŞ GÜVENCESİ HÜKÜMLERİ	116
5.2.1	İş Güvencesi Hükümlerinden Yararlananlar	116
5.2.2	Feshin Geçerli Bir Sebebe Dayanması	117
5.2.2.1	Genel Olarak.....	117
5.2.2.2	İşçinin Yeterliliğinden ve Davranışlarından Kaynaklanan Geçerli Sebepler	117
5.2.2.2.1	İşçinin Yetersizliğinden Kaynaklanan Sebepler	118
5.2.2.2.2	İşçinin Davranışlarından Kaynaklanan Sebepler.....	118
5.2.2.3	İşletmenin, İşyerinin veya İşin Gereklerinden Kaynaklanan Sebepler.....	119
5.2.3	Sözleşmenin Feshinde Usul ve Feshe İtiraz	119
5.2.4	Geçersiz Feshin Sonuçları	119
5.2.4.1	İşe Başlatmama Tazminatı.....	120
5.2.4.2	Dört Aylık Boşta Geçen Süre Ücreti.....	121
OKUMA PARÇASI: <i>İş Güvencesi mi? Vicdanların Kapının Eşiğine Bırakılması mı?</i> ..		122

Altıncı Bölüm

KIDEM TAZMİNATI, ÇALIŞMA BELGESİ VE İBRANAME

6.1	KIDEM TAZMİNATININ TANIMI VE ŞARTLARI.....	129
6.1.1	Tanımı.....	129
6.1.2	Kıdem Tazminatına Hak Kazanma Şartları	129
6.1.2.1	İş Sözleşmesinin Kanunda Gösterilen Hâllerden Biri İle Feshedilmesi veya İşçinin Ölümü	129
6.1.2.1.1	İş Sözleşmesinin İşveren Tarafından Kıdem Tazminatı Hakkı Doğuran Fesih Sebepleri İle Feshedilmesi	130
6.1.2.1.2	İş Sözleşmesinin İşçi Tarafından Kıdem Tazminatı Hakkı Doğuran Fesih Sebepleri İle Feshedilmesi	130
6.1.2.1.3	İşçinin Ölümü.....	131
6.1.2.2	İşçinin En Az Bir Yıl Çalışmış Olması	131
6.2	KIDEM TAZMİNATININ MİKTARI VE HESAPLANMASI	132
6.2.1	Kıdem Tazminatının Miktarı ve Tavanı	132

6.2.2	Kıdem Tazminatının Hesaplanması.....	133
6.2.3	Kıdem Tazminatının Hesabında Dikkate Alınacak Ödemeler	133
6.2.4	Kıdem Tazminatının Hesabında Dikkate Alınmayacak Ödemeler	134
6.3	KIDEM TAZMİNATININ ZAMANINDA ÖDENMEMESİ HALİNDE GECİKME FAİZİ VE ZAMANAŞIMI	137
6.4	KIDEM TAZMİNATI UYGULAMASINDAKİ AKSAKLIKLAR	138
6.5	İŞ SÖZLEŞMESİNİN SONA ERMESİNİN DİĞER SONUÇLARI.....	139
6.5.1	İşçinin Ücret Alacaklarının Ödenmesi.....	139
6.5.2	İşçiye Çalışma Belgesi Verilmesi.....	139
6.5.3	İşçiden İbraname Alınması	139

Yedinci Bölüm

TOPLU İŞ HUKUKU

7.1	SENDİKALAR HUKUKU	145
7.2	SENDİKA VE KONFEDERASYON KAVRAMI	146
7.2.1	Sendikanın Tanımı	146
7.2.2	Konfederasyonun Tanımı.....	146
7.3	SENDİKA ÖZGÜRLÜĞÜ VE SENDİKA ÇOKLUĞU İLKESİ.....	146
7.4	SENDİKANIN KURULUŞU VE SENDİKA ÜYELİĞİ	147
7.4.1	İşkolları.....	147
7.4.2	Sendikanın Kurulması.....	148
7.4.3	Sendikanın Organları	148
7.4.4	Üyelik.....	149
7.4.5	Sendikaların Faaliyetleri	150
7.5	TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİ: ŞEKLİ, SÜRESİ VE YARARLANMA ŞARTLARI	150
7.5.1	Toplu İş Sözleşmesinin Kapsamı ve Düzeyi.....	151
7.5.2	Toplu İş Sözleşmesinin Şekli ve Süresi	151
7.5.3	Toplu İş Sözleşmesinin Hükmü	152
7.5.4	Toplu İş Sözleşmesinden Yararlanma.....	152
7.6	TOPLU İŞ SÖZLEŞMESİNİN YAPILMASI	153
7.6.1	Ehliyet.....	153
7.6.2	Yetki.....	153
7.6.3	Yetki İtirazı ve Yetki Belgesi.....	154
7.7	TOPLU GÖRÜŞME	155
7.7.1	Toplu Görüşmeye Çağrı.....	155
7.7.2	Toplu Görüşmenin Başlaması ve Süresi	155
7.7.3	Toplu İş Sözleşmesinin İmzalanması, Tevdi Edilmesi ve İşyerinde İlanı.....	156

7.8	TOPLU İŞ UYUŞMAZLIĞI	156
7.8.1	Uyuşmazlığın Tespiti	156
7.8.2	Arabuluculuk	156
7.8.3	Yüksek Hakem Kuruluna Başvurma	157
7.8.4	Özel Hakeme Başvurma	157
7.9	GREV VE LOKAVT.....	158
7.9.1	Grev.....	158
7.9.2	Lokavt.....	159
7.9.3	Kanuni Grev ve Lokavt Kararının Alınması ve Uygulamaya Konulması.....	159
7.9.4	Grev Oylaması	160
7.9.5	Grev ve Lokavt Yasakları	161
7.9.6	Grev ve Lokavtın Ertelenmesi	161
7.9.7	Grev ve Lokavtın Uygulanması	162
7.9.8	Grev ve Lokavtı Sona Erdirme Kararı.....	162
7.9.9	Kanuni Grev ve Lokavtın İş Sözleşmelerine Etkisi.....	163

Sekizinci Bölüm

SOSYAL GÜVENLİK KAVRAMI, GELİŞİMİ VE KAPSAMI

8.1	SOSYAL GÜVENLİK TERİMİ	169
8.2	SOSYAL TEHLİKELER VE TÜRLERİ.....	169
8.2.1	Sosyal Tehlike Kavramı	169
8.2.2	Sosyal Tehlikelerin Sınıflandırılması	170
8.3	SOSYAL GÜVENLİĞİN TANIMI.....	170
8.4	SOSYAL GÜVENLİĞİ SAĞLAMA YOLLARI.....	170
8.4.1	Bireysel Tasarruf.....	170
8.4.2	Topluca Tasarruf.....	171
8.4.3	Dinî ve Ahlâkî Yükümlülükler ve Sosyal Dayanışma Anlayışı.....	172
8.4.4	İşverenin Sorumluluğu.....	172
8.4.5	Özel Ticarî Sigortalar	172
8.4.6	Devlet Eliyle Örgütlenen Sosyal Güvenlik Programları.....	173
8.5	SOSYAL GÜVENLİĞİN ÜLKEMİZDEKİ GELİŞİMİ	173
8.6	PRİMLİ SOSYAL GÜVENLİK REJİMİNİN ÖZELLİKLERİ VE KAPSAMI	175
8.6.1	Sosyal Amaç.....	175
8.6.2	Zorunluluk ve Teklik İlkesi.....	176
8.6.2.1	Zorunluluk İlkesi	176
8.6.2.2	Teklik İlkesi	177
8.6.3	4/a Kapsamında Sigortalı Sayılanlar	177
8.6.3.1	Hizmet (İş) Sözleşmesine Göre Çalışanlar.....	177

8.6.3.2	Koruma Bekçileri.....	178
8.6.3.3	Sanatçılar ve Yazarlar	178
8.6.3.4	Genelev Kadınları	179
8.6.3.5	Sendika Yöneticileri.....	180
8.6.3.6	Yabancılar ve Göçmenler.....	180
8.6.3.7	Büyükelçilik ve Konsolosluk Çalışanları	180
8.6.3.8	Usta Öğreticiler.....	180
8.6.3.9	Tarım veya Orman İşlerinde Hizmet Akdiyle Süreksiz olarak Çalışanlar	180
8.6.3.10	Ticari Taksi, Dolmuş ve Benzeri Toplu Taşıma Araçlarında Çalışanlar.....	182
8.6.4	4/b Kapsamında Sigortalı Sayılanlar	184
8.6.4.1	Kendi Adına ve Hesabına Bağımsız Çalışanlar	184
8.6.4.2	Muhtarlar.....	185
8.6.4.3	Jokeyler.....	185
8.6.5	4/c Kapsamında Sigortalı Sayılanlar	185
8.6.6	Haklarında Bazı Sigorta Kolları Uygulanacak Sigortahlar	185
8.6.6.1	Hükümlü ve Tutuklular	185
8.6.6.2	Çıraklar	185
8.6.6.3	Stajyerler.....	186
8.6.6.4	Kursiyerler	186
8.6.6.5	Yurt Dışına Çalıştırılmak Üzere Götürülen Türk İşçileri.....	186
8.6.6.6	Üniversitelerde Kısmi Zamanlı Çalıştırılan Öğrenciler	187
8.6.7	Sigortalı Sayılmayanlar	187
8.6.7.1	İşverenin İşyerinde Ücretsiz Çalışan Eşi.....	187
8.6.7.2	Konut İçinde Yapılan İşlerde Çalışanlar	187
8.6.7.3	Ev Hizmetlerinde Çalışanlar	187
8.6.7.4	Askerlik Hizmetini Yapmakta Olanlar	189
8.6.7.5	Yabancı Ülkede Sigortalı Olduğu Bildirilen Yabancılar.....	189
8.6.7.6	Okullarda Tatbiki Mahiyetteki Yapım ve Üretim İşlerinde Çalışan Öğrenciler	190
8.6.7.7	Rehabilitasyon Edilenler.....	190
8.6.7.8	18 Yaşını Doldurmamış 4/b ve 4/c Sigortalıları	190
8.6.7.9	Tarımda Bağımsız Çalışanlardan Muafiyet Belgesi Almış Olanlar veya 65 Yaşını Dolduranlardan Talepte Bulunanlar	190
8.6.7.10	Bağımsız Çalışanlardan Muafiyet Belgesi Almış Olanlar	191
8.6.7.11	Kamu İdarelerinin Dış Temsilciliklerinde İstihdam Edilen ve Bulunduğu Ülkenin Sosyal Güvenlik Kurumunda Sigortalı Olduğunu Belgeleyenler.....	191
8.6.8	Bazı Çalışanların Sigortalılık Durumu	191

8.6.8.1	Çalışan Emekliler	191
8.6.8.2	Kısmi Süreli Sözleşmeye Göre (Part-Time) Çalışanlar	192
8.6.8.3	Dernek Yöneticileri ve Şirket Ortakları.....	192
8.6.8.4	Serbest Bölgelerde Çalışanlar.....	193
8.6.9	İsteğe Bağlı Sigortalılık.....	193
8.6.9.1	İsteğe Bağlı Sigortalı Sayılanlar	193
8.6.9.2	İsteğe Bağlı Sigortalılık Şartları	193
8.6.9.3	İsteğe Bağlı Sigortalılığın Başlangıcı ve Sona Ermesi.....	194
8.6.10	Sigortalılık Hallerinin Çakışması	194

Dokuzuncu Bölüm

İŞYERİNİN VE SİGORTALILARIN KURUMA BİLDİRİLMESİ, PRİMLER VE PRİM BELGESİ

9.1	İŞYERİNİN TESCİLİ.....	201
9.1.1	İşyeri Bildirgesi.....	201
9.1.2	İşyeri Sicil Numarası	201
9.1.3	İşyeri Bildirgesi İle Birlikte Verilecek Belgeler	202
9.1.4	İşyerinin Re'sen Tescili.....	202
9.2	SİGORTALILARIN KURUMA BİLDİRİLMESİ	202
9.2.1	Sigortalı İşe Giriş Bildirgesi.....	202
9.2.2	Sigortalıların Kendilerini Bildirmesi.....	203
9.2.3	Sosyal Güvenlik Sicil Numarası	204
9.3	SİGORTALILIĞIN SONA ERMESİ HALİNDE BİLDİRİM YÜKÜMLÜLÜĞÜ	204
9.4	SİGORTAYA BİLDİRİLMİYEN ÇALIŞMALARIN TESPİTİ	213
9.4.1	Fiilen ve Kayden Tespit	213
9.4.2	Mahkeme İlâmı İle Tespit (Hizmet Tespiti Davası)	214
9.5	PRİME ESAS KAZANÇ SINIRLARI	215
9.5.1	Genel Olarak.....	215
9.5.2	Çırac ve Öğrencilerin Primlerinin Hesabına Esas Tutulacak Kazanç Tutarı.....	215
9.5.3	4/b Sigortalılarının Prime Esas Kazanç Sınırları.....	215
9.6	PRİME ESAS TEŞKİL EDEN KAZANÇLAR.....	216
9.6.1	4/a Sigortalılarının Prime Esas Kazançları.....	216
9.6.1.1	Ücret ve Ücret Niteliğindeki Kazançların Prime Tabi Tutulması...216	
9.6.1.2	Ücret Niteliği Dışındaki Kazançların Prime Tabi Tutulması.....216	
9.6.1.2.1	Hizmet Akdi Devam Eden Sigortalılar Yönünden.....216	
9.6.1.2.2	Hizmet Akdi Sona Ermiş Olan Sigortalılar Yönünden..217	

9.6.1.2.3	Hizmet Akdinin Feshinin Geçersizliği Halinde Yapılacak Ödemeler	217
9.6.1.2.4	Prime Esas Kazancın Üst Sınırını Aşan Ücret Dışındaki Ödemeler	218
9.6.1.3	Kanunda İstisna Olarak Sayılmayan Diğer Ödemeler	219
9.6.1.4	Kısmen Prime Tabi Tutulacak Kazançlar	219
9.6.1.4.1	Yemek Paraları	219
9.6.1.4.2	Çocuk Zammı	220
9.6.1.4.3	Aile Zammı (Yardımları)	220
9.6.1.4.4	İşverence Sigortalılar İçin Ödenen Özel Sağlık Sigortası Primi ve Bireysel Emeklilik Katkı Payları Tutarları.....	221
9.6.2	Prime Tabi Tutulmayacak Kazançlar	222
9.6.2.1	Aynı Yardımlar	222
9.6.2.2	Ölüm, Doğum ve Evlenme Yardımları	222
9.6.2.3	Görev Yollukları.....	222
9.6.2.4	Seyyar Görev Tazminatı, Kıdem Tazminatı, İş Sonu Tazminatı veya Kıdem Tazminatı Mahiyetindeki Toplu Ödemeler ve Keşif Ücreti	222
9.6.2.5	İhbar Tazminatı	222
9.6.2.6	Kasa Tazminatı	223
9.6.3	4/b Sigortalılarının Prime Esas Kazançları	223
9.6.4	Sadece Genel Sağlık Sigortasına Tabi Olanların Prime Esas Kazançları	224
9.7	PRİM ORANLARI	225
9.7.1	Kısa Vadeli Sigorta Kolları Primi	225
9.7.2	Genel Sağlık Sigortası Primi.....	225
9.7.3	Malûllük Yaşlılık ve Ölüm Sigortaları Primi.....	225
9.7.4	İşsizlik Sigortası Primi.....	226
9.7.5	Sosyal Güvenlik Destek Primi	226
9.7.6	İsteğe Bağlı Sigortalıların Primi.....	226
9.7.7	Çıracak, Stajyer, Kısmi Süreli Öğrenci ve Kursiyerlerin Primi	227
9.7.8	Tarım veya Orman İşlerinde Hizmet Akdiyle Süresiz Olarak Çalışanların Primi	227
9.7.9	Kısmi Süreli Çalışan Taksi Şoförlerinin ve Sanatçıların Primi.....	227
9.8	PRİMLERİN BELGELENMESİ	228
9.8.1	“e-Sigorta” Projesi	228
9.8.2	Aylık Prim ve Hizmet Belgesi	229
9.8.3	Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Düzenlenmesi	230

9.8.3.1	4/a Sigortalıları İçin Aylık Prim ve Hizmet Belgesinin Düzenlenmesi	238
9.8.3.2	Belge Türleri	242
9.8.3.3	Eksik Gün Nedenlerinin Bildirilmesi.....	244
9.8.3.4	İşten Çıkış Nedenlerinin Bildirilmesi.....	247
9.8.3.5	Aylık Prim ve Hizmet Belgelerinin Kuruma Verilme Şekli ve Süresi	248
9.9	PRİMLERİN ÖDENMESİ	248
9.9.1	4/a Kapsamında Sigortalı Olanlar Yönünden Primlerin Ödenme Süreleri ve Usulleri	248
9.9.1.1	Prim Ödeme Yükümlülükleri	248
9.9.1.2	Primlerin Ödenme Süresi.....	249
9.9.2	4/b Kapsamındaki Sigortalıların Beyanda Bulunma Esasları ve Primlerin Ödenme Süreleri	249
9.9.2.1	Beyanda Bulunma Esasları.....	249
9.9.2.2	Primlerin Ödenme Süresi.....	250
9.9.3	Süresinde Ödenmeyen Primlere Uygulanacak Gecikme Cezası ve Gecikme Zammı	250
9.9.4	Primlerin Ödenmesinden İşverenle Birlikte Sorumlu Tutulanlar.....	250
9.9.5	Primlerin Müteahhit ve Alt İşverenlerin Hakedişlerden Kesilmesi	250
9.10	ASGARİ İŞÇİLİK UYGULAMASI	251
9.11	İDARİ PARA CEZALARI VE İTİRAZ USULÜ.....	252

Onuncu Bölüm

İŞ KAZALARI VE MESLEK HASTALIKLARI SİGORTASI

10.1	İŞ KAZASI KAVRAMI	259
10.1.1	Tanım	259
10.1.2	İş Kazasının Unsurları.....	259
10.1.2.1	Sigortalının Âni ve Zarar Verici Bir Olayla Karşılaşması	259
10.1.2.2	Sigortalının Bedenen ve/veya Ruhun Zarar Görmesi.....	260
10.1.2.3	Kaza ile Zarar Arasında İliyet Bağının Bulunması	260
10.1.3	İş Kazasının Bildirilmesi ve Soruşturulması.....	261
10.2	MESLEK HASTALIĞI KAVRAMI.....	261
10.2.1	Tanım.....	261
10.2.2	Meslek Hastalığının Unsurları	262
10.2.2.1	Sigortalının Çalışma Şartlarından Kaynaklanan Zarar Verici Sebeplere Uzunca Bir Süre Maruz Kalması.....	262
10.2.2.2	Sigortalının Bedenen ve/veya Ruhun Bir Zarara Uğraması	262
10.2.3	Meslek Hastalığının Tespiti.....	262

10.3 İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI SİGORTASINDAN SAĞLANAN YARDIMLAR.....	266
10.3.1 Geçici İş Göremezlik Ödeneği	266
10.3.2 Sürekli İş Göremezlik Geliri	267
10.3.3 İş Kazası veya Meslek Hastalığı Sonucu Ölüm Halinde	
Hak Sahiplerine Yapılan Nakdi Yardımlar	268
10.3.3.1 Cenaze Ödeneği	266
10.3.3.2 Ölüm Geliri	266
10.3.3.3 Evlenme Ödeneği.....	267
10.4 İŞ KAZASI VE MESLEK HASTALIĞI SEBEBİYLE KURUMUN İŞVERENE VE ÜÇÜNCÜ KİŞİLERE RÜCÛU	268

Onbirinci Bölüm 11 **HASTALIK VE ANALIK SİGORTASI**

11.1 HASTALIK KAVRAMI	273
11.2 HASTALIK SİGORTASINDAN SAĞLANAN YARDIM: GEÇİCİ İŞ GÖREMEZLİK ÖDENEĞİ	273
11.3 HASTALIK HALİNDE KURUMUN İŞVERENE RÜCÛU	274
11.4 ANALIK KAVRAMI.....	274
11.5 ANALIK SİGORTASINDAN SAĞLANAN YARDIMLAR	275
11.5.1 Geçici İş Göremezlik Ödeneği	275
11.5.2 Emzirme Ödeneği	275

Bölüm 12 **MALÛLLÜK YAŞLILIK VE ÖLÜM SİGORTALARI**

12.1 MALÛLLÜK KAVRAMI	281
12.2 MALÛLLÜK SİGORTASINDAN SAĞLANAN YARDIM: MALÛLLÜK AYLIĞI.....	282
12.2.1 Malûllük Aylığına Hak Kazanma Şartları	282
12.2.2 Malûllük Aylığının Hesaplanması.....	283
12.2.3 Malûllük Aylığının Başlangıcı ve Kesilmesi	283
12.3 MALÛLLÜK SİGORTASI BAKIMINDAN ÜÇÜNCÜ KİŞİNİN SORUMLULUĞU	284
12.4 YAŞLILIK SİGORTASI: YAŞLILIK KAVRAMI	285
12.5 YAŞLILIK SİGORTASINDAN SAĞLANAN YARDIM: YAŞLILIK AYLIĞI	285
12.5.1 Genel Olarak	285
12.5.2 08.09.1999 Tarihinden Önce Sigortalananların Emeklilik Şartları	286

12.5.3	08.09.1999 – 30.04.2008 Tarihleri Arasında Sigortalananların Emeklilik Şartları	289
12.5.4	01.05.2008 Tarihinden Sonra Sigortalananların Emeklilik Şartları	290
12.5.4.1	Normal Emeklilik	290
12.5.4.2	İleri Yaştakiler İçin Kolaylaştırılmış Emeklilik.....	291
12.5.4.3	Engelliler İçin Kolaylaştırılmış Emeklilik.....	291
12.5.4.4	Maden İşyerlerinin Yeraltı İşlerinde Çalışanlar İçin Kolaylaştırılmış Emeklilik	292
12.5.4.5	Erken Yaşlanmış Olduğu Tespit Edilen Sigortalılar İçin Kolaylaştırılmış Emeklilik.....	293
12.5.4.6	Malül Çocuğu Bulunan Kadın Sigortalılar İçin Kolaylaştırılmış Emeklilik	293
12.5.5	Fiili Hizmet Süresi Zammı-İtibari Hizmet Süresi ve Emeklilik Şartlarına Etkisi	294
12.5.6	Yaşlılık Aylığının Hesaplanması	294
12.5.7	Yaşlılık Aylığı Almaktayken Yeniden Çalışmaya Başlayanların Durumu	295
12.6	ÖLÜM SİGORTASI: ÖLÜM KAVRAMI.....	295
12.7	ÖLÜM SİGORTASINDAN SAĞLANAN HAKLAR.....	296
12.7.1	Ölüm Aylığından Yararlanma Şartları	296
12.7.1.1	Sigortalının Aylık Alırken veya Prim Şartını Tamamlamış Durumdayken Ölmesi	296
12.7.1.2	Hak Sahiplerine İlişkin Şartlar.....	297
12.7.2	Ölüm Aylığının Hesaplanması	298
12.7.3	Ölüm Toptan Ödemesi	299
12.7.4	Cenaze Ödeneği ve Evlenme Ödeneği.....	300

Onüçüncü Bölüm

İŞSİZLİK VE GENEL SAĞLIK SİGORTALARI

13.1	İŞSİZLİK KAVRAMI	305
13.2	İŞSİZLİK SİGORTASI KANUNU'NUN KAPSAMI.....	305
13.3	İŞSİZLİK SİGORTASI YARDIMLARI VE YARARLANMA ŞARTLARI	306
13.3.1	İşsizlik Ödeneği.....	306
13.3.1.1	Prim Şartının Yerine Getirilmiş Olması.....	306
13.3.1.2	İş Sözleşmesinin Kanunda Gösterilen Sebeplerle Sona Ermesi.....	306
13.3.1.3	İş Sözleşmesinin Askıya Alınmış Olmaması	308
13.3.1.4	Sigortalının Türkiye İş Kurumu'na Başvurup Talepte Bulunması.....	308

13.3.2	5510 sayılı Kanun Gereği Ödenecek Sigorta Primlerinin Ödenmesi.....	309
13.3.3	Yeni Bir İş Bulma, Meslek Geliştirme, Edindirme ve Yetiştirme Eğitimi Hizmetlerinin Verilmesi.....	309
13.4	İŞSİZLİK ÖDENEĞİNİN MİKTARI VE SÜRESİ	310
13.5	İŞSİZLİK SİGORTASI FONU	311
13.6	ÜCRET GARANTİ FONU OLUŞTURULMASI	311
13.7	KISA ÇALIŞMA ÖDENEĞİ VERİLMESİ	312
13.8	GENEL SAĞLIK SİGORTASI	313
13.8.1	Genel Sağlık Sigortasının Niteliği	313
13.8.2	Sağlık Hizmetlerinden Yararlanma Şartları	315
13.9	GENEL SAĞLIK SİGORTASININ KAPSAMI	318
13.9.1	Genel Sağlık Sigortalısı Sayılanlar	318
13.9.2	Genel Sağlık Sigortalılığının Başlangıcı ve Bildirimi.....	319
13.9.3	Genel Sağlık Sigortalısının Bakmakla Yükümlü Olduğu Kişilerin Durumu.....	319
13.9.4	Genel Sağlık Sigortalısı Sayılmayanlar	320
13.9.5	18 Yaşından Küçük Çocukların Durumu	321
13.10	GENEL SAĞLIK SİGORTASINDAN SAĞLANAN SAĞLIK HİZMETLERİ	322
13.10.1	Finansmanı Sağlanan Sağlık Hizmetleri ve Süresi	322
13.10.2	Kurumca Finansmanı Sağlanmayacak Sağlık Hizmetleri	323
13.10.3	Katılım Payı Alınması.....	323
13.11	SAĞLIK HİZMETLERİNİN SAĞLANMA YÖNTEMİ.....	324
13.12	GSS KAPSAMINA İLİŞKİN BAZI MESELELER	325
13.12.1	Başvuru Yapmayanların Durumu	325
13.12.2	Üniversite Öğrencilerinin Durumu.....	326
13.12.3	Bekâr Kız Çocuklarının Durumu.....	326
13.12.4	Prim Borcu Olanların Aile Fertlerinin Durumu	328
13.12.5	Kısmi Süreli İş Sözleşmesine Göre (Part-time) Çalışanların Durumu.....	328
	OKUMA PARÇASI: <i>GSS Bir Sigorta Değil, Sağlık Vergisidir!</i>	329

Ondördüncü Bölüm

HİZMET BORÇLANMASI VE HİZMETLERİN BİRLEŞTİRİLMESİ

14.1	YURT İÇİ HİZMET SÜRELERİNİN BORÇLANILMASI	335
14.1.1	Borçlanma Hakkı Verilenler.....	335
14.1.2	Borçlanılabilecek Süreler	335
14.1.2.1	Analık İzni ve Doğum Borçlanması	335
14.1.2.2	Askerlik Borçlanması	336

14.1.2.3	Memurların Aylıksız İzinde Geçen Sürelerinin Borçlanması.....	337
14.1.2.4	Doktora veya Uzmanlık Öğreniminde Geçen Sürelerin Borçlanması.....	337
14.1.2.5	Avukatlık Stajı Sürelerinin Borçlanması	337
14.1.2.6	Tutuklulukta veya Gözaltında Geçen Sürelerin Borçlanması.....	338
14.1.2.7	Grev ve Lokavtta Geçen Sürelerin Borçlanması	338
14.1.2.8	Hekimlerin Fahri Asistanlıkta Geçen Sürelerinin Borçlanması.....	338
14.1.2.9	Seçim Dolayısıyla İstifa Edenlerin Açıkta Geçirdikleri Sürelerin Borçlanması	338
14.1.2.10	12 Eylül Mağdurlarının Borçlanması	338
14.1.2.11	Usta Öğreticilerin Borçlanması.....	339
14.1.2.12	Kısmi Süreli Çalışanların Borçlanması	339
14.1.3	Borçlanılacak Sürelerin Prim Tutarının Hesabı, Tebliği ve Ödenmesi.....	340
14.1.4	Borçlanılan Sürelerin Hizmet Olarak Değerlendirilmesi	341
14.2	YABANCI ÜLKELERDE GEÇEN HİZMETLERİN BORÇLANILMASI	342
14.2.1	Genel Olarak.....	342
14.2.2	Borçlanmanın Şartları.....	342
14.2.2.1	Türk Vatandaşı Olmak	342
14.2.2.2	Belirli Nitelikte Yurtdışı Süreleri Bulunmak	343
14.2.2.3	Hizmetleri Belgelendirmek	343
14.2.2.4	Yazılı İstekte Bulunmak	345
14.2.3	Borçlanma Miktarının Tespiti.....	345
14.3	YURT İÇİ HİZMETLERİN BİRLEŞTİRİLMESİ.....	346
14.3.1	Değişik Sosyal Güvenlik Kurumlarında Geçen Hizmetlerin Birleştirilmesi	346
14.3.2	5510 Sayılı Kanundan Önce Sigortalılıkları Başlayanların Hizmetlerinin Birleştirilmesi	346
14.3.3	5510 Sayılı Kanunun Yürürlüğe Girdiği Tarihten Sonra Sigortalılıkları Başlayanların Hizmetlerinin Birleştirilmesi	347
14.4	YABANCI ÜLKELERDE GEÇEN HİZMETLERİN BİRLEŞTİRİLMESİ.....	347
	OKUMA PARÇASI: Sigortalılığın Son Yedi Yılına Dikkat!	347
	KAYNAKÇA.....	353

KISALTMALAR

GSS	Genel Sağlık Sigortası
İřK.	İř Kanunu
md.	madde
MYÖ	Malűllűk, Yařlılık, Őlűm
SGK	Sosyal Gűvenlik Kurumu
SSİY	Sosyal Sigorta İřlemleri Yönetmelięi
STİSK	Sendikalar ve Toplu İř Sözleşmesi Kanunu
TBK	Tűrk Borçlar Kanunu

